

HARIV. 297b. किमप्य चिरवेलाया समायातो ऽसि so spät PAKĀT. 207, 13. प्रकृषणसमयवेला वर्तते शीतरश्मेः SPR. (II) 2468. पुद्गल° HARIV. 246b. फल° SPR. (II) 679. प्रत्यक्षवेलायाम् ÇĀK. 82, 8. तडक्तं गुरुभिः सर्वज्ञनिराकरावेलायाम् bei der Gelegenheit als SARVADARÇANAS. 129, 17. क्षेम° BHĀṢ. P. 3, 16, 3. अतिथ्य° 10, 72, 17. गुरु° KATHĀS. 22, 217. भित्तु° 63, 88. अन्यः स्यादन्धवेलायाम् wenn es gilt blind zu sein SPR. (II) 360. mit inßn. oder mit yद् und potent. P. 3, 3, 167. fg. वेलां प्रकृ auf eine Gelegenheit warten, lauern RĪĀ-TAR. 8, 524. सप्तवेल्म sidḍha Mal ÇĀṆḥ. SĀṆ. 3, 11, 28. एकविंशति° 13, 94. अनुवेल्म gelegentlich BHĀṢ. P. 3, 16, 20. — 5) die Essensstunde eines vornehmen Herrn ईश्वरस्य भोजनम् TAIK. 3, 3, 402. H. an. MED. the food of Çiva WILSON. — 6) = अन्तवेला die letzte Stunde, Todesstunde: स्वी वेलां प्राप्य BHĀṢ. P. 3, 18, 25. = अस्तिष्ठमरण ein sanfter Tod H. an. MED. — 7) die Zeit des Meeres so v. a. Fluth (Gegens. Ebbe) AK. H. 1076. H. an. MED. HALĪ. 3, 82. 5, 53. ÇĀCYATA a. a. O. समुद्र° MAITRĀJ. 4, 2. °दोलानिलचल (so ed. Bomb.) MBH. 1, 1214. क्रोधो ऽयं न शक्यते वारयितुं वेलेव लवणाम्भसा R. 3, 28, 2. RAGH. 12, 86. वेलाया वर्धमानया RĪĀ-TAR. 4, 539. सा दृष्ट्वानिरुद्धं तमुषाः साताडुपागतम् । धर्मताप्रमिवाम्भोधिवर्तलयाङ्गेध्ववर्तत (so ist zu verbessern) || KATHĀS. 31, 29. 43, 195. 123, 111. 230. PAKĀT. 75, 24. प्रथिमादिने समुद्रवेला चटति (so ed. Bomb.) 74, 22. HIT. 72, 9. युगात्तानिलसंतुब्धौ महावेलाविवार्यावौ MBH. 1, 5351. निवृत्तवेलाः समये प्रसव इव सागरः R. 5, 87, 7. नदी° stashe Strömung eines Flusses SPR. 2684, v. l. für नदीवेग. — 8) = रोग Krankheit MED. राग v. l. nach ÇKDR. — 9) Zahnfleisch HĀ. 268. — 10) = वाच् Rede Viçva im ÇKDR. — 11) N. pr. a) der Gattin Budha's H. an. Viçva im ÇKDR. — b) einer an einer Küste aufgefundenen Königstochter KATHĀS. 67, 88. fg. nach ihr der 11te Lambaka in diesem Werke benannt 1, 7. — Vgl. अकाल°, अतिवेल्म (auch MBH. 5, 952. अन्तिवेल्म in ganz kurzer Zeit BHĀṢ. P. 4, 24, 89), अनुवेल्म (gelegentlich BHĀṢ. P. 3, 16, 20), अन्तवेला, उद्वेल, मनुवेला, कुलिक°, प्रतिवेल्म, भोजनवेला, लग्न°, सु°.

1. वेलाकूल n. Ufer (und zwar Flussufer) BHĀṢ. P. 6, 5, 16.

2. वेलाकूल 1) adj. an der Küste gelegen: देश BHĀṢ. P. 10, 67, 5. —

2) n. = ताम्रलित TAIK. 2, 1, 11.

वेलाय् denom. von वेला gāṇa कण्डादि auIP. 3, 1, 27.

वेलायनि (wohl वै°) m. patron. PRAVĀṆḌAS. in Verz. d. B. H. 57, 29.

वेलाखलि f. a particular scale in Hindu music As. Res. III, 78 nach HAUGHTON.

वेलाविति m. Bez. eines best. Beamten RĪĀ-TAR. 6, 78. 106. 127. 324.

वेलिका (von वेला) adj. f. an der Küste gelegen: भू HARIV. 8416.

वेलिभुकिप्रय wohlriechender ĀMRA ÇĀṆḍAR. im ÇKDR. wohl fehlerhaft für बलिभुकिप्रय.

वेलुव eine best. hohe Zahl VJUTP. 180. MĒL. aīal. 4, 640.

वेल्, वैलति (चलने) DHĀTUR. 15, 88. sammeln, schwärmen, sich wogen, wogen: वेलति नवपरिणया वधूः KĀTYĀK. 184, 10. दिव्यासवरसतीवेल्द्विधाधर (वल्द्व gedr.) KATHĀS. 110, 87. वेल्द्वलाका घनाः SĀṆ. D. 16, 5. वेल्द्वैरवभूरिपडनिकरैः UTTARĀ. 93, 12 (121, 6). वेल्द्वदीर्घमकान्दी KATHĀS. 39, 144. 120, 11. वीचिवेल्द्वदुजलता 71, 2. वातवेल्द्वलताजालतालवृत्तिः 196. 109, 11. वस्तवेल्द्वच्छ 60, 60. वेल्द्वद्वज्जाला RĪĀ-

TAR. 1, 57, 84. वेल्द्वित wogend AK. 3, 2, 36. H. 1481. an. 3, 305. MED. I. 181. कुमुमितलता RĀNDOM. 98. gebogen, gekrümmt AK. 3, 2, 31. H. 1436. H. an. MED. HALĪ. 4, 11. किंचिद्वेल्द्वितोरुपडयुगल DAÇAK. 90, 12. के-शान्वेल्द्वितायाम् sich kräuselnd (vgl. H. c. 117) MBH. 4, 244. भूभङ्गाद्वेल्द्वितवलीनिमोत्तललाभूः RĪĀ-TAR. 8, 2873. n. = गमन MED. das Wälzen eines Pferdes H. 1245. — Vgl. कुमुमितलतावेल्द्विता.

— अनु partic. °वेल्द्वित untergeschoben: दक्षिणपादपार्श्वधभागानुवेल्द्वितेतरचरणायपृष्ठम् DAÇAK. 90, 10. — Vgl. अनुवेल्द्वित.

— उद् sich aufrichten, sich erheben: उद्वेल्द्वनरूपडखण्डनिकर (उद्वेल्द्व gedr.) MĀLATI. 140, 3. वायुः प्रावर्तताकस्मादात्तुमद्वेल्द्विताम्बुधिः KATHĀS. 120, 110. संभवेद्वेल्द्विचमरीवालोप 50, 12.

— वि bebē, zittern: आकृष्य केशेषु शिरस्तस्य विवेल्द्वितः । प्रवाजकस्य चिच्छेद् खड्गेन KATHĀS. 18, 174. 44, 152.

वेल्द्व n. eine best. gegen Würmer angewandte Pflanze AK. 2, 4, 2, 24.

— Vgl. कार°.

वेल्द्वक und वेल्द्विका s. कार° unter कारवेल्द्व und vgl. वेल्द्विकाख्या.

वेल्द्वज n. Pfeffer AK. 2, 9, 35. H. 420. HALĪ. 2, 461.

वेल्द्वन (von वेल्द्व) 1) n. a) das Wogen: वेलोर्मि° RĪĀ-TAR. 8, 1594. das Wälzen eines Pferdes TAIK. 2, 8, 46. — b) Walze (zum Walzen von Teig) BHĀVAPR. im ÇKDR. — 2) f. ई ein best. Gras, = मालाह्वी RĪĀN. im ÇKDR.

वेल्द्वनर् m. = वीरतर् BHĀVAPR. im ÇKDR.

वेल्द्वकूल m. = केलिनागर GĀTĪDH. im ÇKDR.

वेल्द्वि f. = लता ÇĀṆḍAR. im ÇKDR. — Vgl. वलि.

वेल्द्विकाख्या f. Trigonella corniculata Ltn. ÇĀṆḍAR. im ÇKDR. वेल्द्विका WILSON nach ders. Ant.; vgl. u. वेल्द्वक.

वेल्द्वितक (von वेल्द्वित) 1) m. eine best. Schlange (kreuzweis gestreift) Suçā. 2, 266, 7. — 2) n. Kreuzung: वेल्द्वितकोम बहुा kreuzweise, gekreuzt Suçā. 2, 20, 9. वेल्द्वितकं (adv.) सीव्येत् 1, 93, 17.

वेल्द्वर् N. pr. eines Districts, das jetzige Vellore, Vāṇḍu. Bḥu. S. 14, 14 (hiernach कृष्ण-सु streichen).

वेल्द्विर् (vom intens. von 1. विज्) adj. auffahrend, schnell RV. 1, 140, 3.

वेवी, वेवीति (= वी) ved. DĀTUV. 24, 69. Conjug. P. 6, 1, 6. 7, 4, 53. PAT. zu P. 7, 2, 10. P. 9, 45. fg. वेव्यते P. 6, 1, 6. Schöl. आवेव्य (absol.), आवेव्यते, आवेविता, आवेवीत 7, 4, 58. Schöl. परिवेविषोधम् 3, 3, 78. Schöl. — Vgl. 5. वी und आवेव्यक fg.

1. वैश (von 1. विष्) m. 1) (abhängiger) Nachbar, Hintersass, Dienstmann: वैश, आपि, धातर RV. 4, 3, 18. 5, 88, 7. अर्कं वैशं नममायवे ऽकरम् 10, 40, 5. अर्द्धा अस्य वैशा भवन्ति KĀṬ. 31, 12. °पमन 32, 4. Hierher dürfte auch वैश (vgl. P. 3, 3, 16) gehören: वैशो अग्रे धारयेद् VS. S. 58, 1. v. u. — 2) = वस्त्र° Zeit MBH. 5, 5155. = गृह, गृह. Haus H. an. 2, 534. MED. c. 13. — 3) Prostitution, Hurenwirthschaft, Hurenhaus AK. 2, 2, 1. H. 1003. H. an. MED. वेशेन जीवन् Hurenwirth (vgl. P. 4, 4, 12 nebst gāṇa वेतनादि) M. 4, 84. दशघ्नसमो वैशो दशवेशसमो नृपः 55, 9, 264. KATHĀS. 17, 129. नक्षत्रैर्यागावितिरेव पुरुषा वेशमुपतिष्ठति DAÇAK. 82, 6. 7. न वेशजाताः शुभयस्तथाङ्गनाः SPR. 1416. — 4) Gewerbe (zur Erklärung von वैश्य) MUIR, ST. 1, 6, 1; vgl. u. 1. विष् 6). — Vgl. अग्रि°, अस्व°, दास°, प्रति°, वस्त्र°, स°, अनुवेश्य, वैशिक.